

Культурин Герин көдлмшиг ясрулхмн

Элст балгьсна культури Гер газгагьсна халахд, мана Халымг АССР-н культури талдан учрежденьсас овари биш. Эн герт балгьсна библиотек, бичкдудин библиотек хойр бас бактджана. Кружокс көдлдг дөрвн хора, администрацин хойр хора баана.

Суулин хойр жилин дунд, балгьснд баагч улсин тонь кесг жолвандан овсв, тер учрар эн гер уутхн болджань ид. Болв культури Герин кех зовта олн зүсн көдлмшт эн харш болх зөв уга.

Элстин культури Гер суулин цагт эвранны көдлмшан зөвэр шунмгьаруль. Төрснн газрун ирсн эрдмтэ-билгтэ багьчудас болн орс багьчудас бурдсн художественн самодеятельностин ик коллектив энд көдлджана. Хувц ишкэж уйдг кружокд гурвн баг баана, эдн культури Герин уулдарт ик орм эзджана. Эн кружокс брад джилдан 50--60 кун дасдж гарна. Кружокин багмудиг медрлтэ уйачнр гардцхана.

Халымг бийгын янз саянар медг Шалхга Баатрин гардврт бийгын кружок көдлджана. Драматическ болн дууна кружокс баана, күгджмин кружок бас көдлджана. Даругьс культури Герт баянистрин курс бурдагхмн.

Цуг эн тоот кружокс балгьсна багьчудин болн культури Герин коллективин селвар бурдлагдсн көдлджанхана. Болв культури Герин уулдарт кружоксин көдлмш голлчнь болшго.

Района эс гидж балгьсна культури Гер олна организацила, талдан чигн культури учрежденьсла, цуг куч-көлсчирлэ тасрлтан угагьар бргн залгьлдата баах зөвтэ, ВЛКСМ-н балгьсна эс гидж района комитетлэ селвлцдж эвранны ик болн олн зүсн көдлмшан бурдах зөвтэ. Зуг олн амтнлэ залгьлдулж эвранны көдлмшан бурдасн культури Гер йоста гидгар багьчудт сургьмдж бгч, соньн-саянн культури центрт тоолгдх зөвтэ. Эн тустан мана балгьсна культури Гер зөвэр ик тату-тартгта.

Багьчуд көдлмшиннь хбн уудьвран гаргьхар клуб, библиотек, кинотеатр, парк, культури Гер темцихана. Болв балгьсна культури Гер, багьчуд уудьвран гаргьдж, соньн куундвр кех амрдг газрт кучцар хуврад уга. Энд умшгдг лекис цбн болсн дееран, культури Герин эвранны седварар кегдхш, культури Гер зуг лекц умшх орм бгна. Культури Герт умшлгьна конференцс, багьчудин аскн йир ховрар кегднэ.

Партийн, комсомольск болн советск организацила культури Гер ик дбнь бгх зөвтэ. Эн организацила кедг-кучадг бргн төрмуд, культури Герин көдлчнрин шунмгьа орлцлгьтагьар кегдх йоста. Мана Элстин культури Гер болхла, талдан организацила биш, нам ВЛКСМ-н балгьсна комитетлэ муугьар залгьлдата, эдн хоорндан нег-негндан муугьар дбнь болцхана.

Кружокс орлчачнрар туш кедж, культури Герин көллектив, олн куч-көлсчнрт культури тетквр бггьбар ик гидг соньн көдлмш кех зөвтэ. Балгьсна культури Гер эн тустан чигн ик кувр уга. Художественн самодеятельность нар-байрин бдрлэ эрдман узулхас биш, талдан бдрмудт йир ховрар эрдман узулна, колхозмуд, совхозмуд эргдж багьар йовна. Тиигчкэд художественн самодеятельностин репертуарнь олн зүсн биш, дубийгьас давхш.

Культури Герт репертуарн зура гидж уга, зуран ормд, „тер бдр тинм кружок көдлв“, „эн бдр иим лекц умшгдв“, — гидж давсн бдрт кегдсн көдлмшин диг-даран бичэтэ баана. Иим көдлмш мана куч-көлсчнрин культури некврумдиг кучадж чалшгонь ил.

Культури Герин көдлмшт, багьчудиг йоста гидгар соньмсулгч, келхд, багь наста улс олн дунд бийан ягьдж бархин тускар, куунэ саяхнь ямаран болдгин тускар болн нань чигн олн зүсн соньн төрмудар куундвр кегдхш. Иим чинртэ төрмудт олзлдж болх цаг икнэ гихдан ганцхн биилданд бггьдэд хуурна. Тиигад чигн, балгьсна культури Герин көдлмш нег иджл болсар эн гер багьчудин дурлдж цуглрдг культури центрт хуврад уга.

Культури Герт, эвранны көдлмшан иргчдан ягьдж бурдахин, ягьдж ясрулхин туск зура уга.

Элстин культури Герин коллектив эвранны цуг көдлмшан олн-амтнлэ залгьлддж бурдахин тблэ зүткдж, мана орн-нутгин айта, сан-сан культури Гермудин дамшлтла танылдж, теруг дасх зөвтэ.

* * *

Иим тату-тартгуд зуг ганцхн Элстин культури Герт баасн болхла, статьяг иигад чиладж болхмн билэ.

Унартнь келхлэ, мана республикд баах культури Гермудас эн культури Гер ююгь-

ари чигн овари биш, зарм райодин культури Гермуд чигн ним дугу-дундста. Улгуринь келхд, Сарпинск района культури Гер (директорнь ур Ефремов) анад халай. Эндр бдр куртл эн культури Герин көдлмшнь дундинд тоолгдлг билэ гидж келдж болхмн. Болв, эн культури Герин көдлмшлэ саянар бдрдэд танылцхла, мана тоолснла ирлцхш.

Багьчудиг саянар соньм-судгч көдлмш энд бас уга. Аскннь кино халахар ирсн багьчуд бийан альвн кевар, соньсхвр угагьар барцхана. Эн юнгдад ним гихлэ, культури Гер соньн-сан куундвр кегдхш, лекис ховрар умшгдсн дееран, багьчудиг болн куч-көлсчнриг ним төрмудт орлцулхин эв-аргь энд хаягдхш.

Культури Гермудин көдлмшт райодин партийн организацила болн культури отделмуд багьар оньг бгсн дееран, теднас көдлмшинь шуудж-шалгьдэ неклтгн йир ховр. Культури учрежденьсар кадр муугьар диглгднэ. Улгурнь, Сарпинск района культури отделин заведующин дарукд, урднь райпотребсоюзд көдлджягьад, хот-хол көгджрүлад урагьад, көдлмшаснь гаргьгдсн Кривцов көдлджана. Эн кун эвранны дааджах ууллагьан ирлцдж эс баахинь, района куч-көлсчнр келцхана, юнгдад гихлэ, ур Кривцов амтнлэ йир модьрун, шишлнь медрл чигн уга. Района гардачнр тинм куунд юнгдад ним чинртэ көдлмш даалгьснь медрдхш.

Культури Гериг йоста гидг культури центрт хувралгьн — культури учрежденьсин коллективсин болн цуг олн-амтнэ бмн баах төр. Эн туст кучвртэ болхин тблэ, седваран уулддж, олна организацила залгьлдагьан бргдж уулдж, культури Герин көдлмшиг улгур болм ббдан кемджанд тавхнь, турун болдж, культури учрежденьсин гардачнр бийснь.

Культури тблэ бргн джиса делгруллгьн — цуг олна кергтөр.

С. БАЙДЫЕВ.